

Hodnoticí aktivita

Víš, z čeho se skládá slovo?

Anotace

Žáci by si měli v hodinách českého jazyka uvědomit, že stavba slova a její proměny úzce souvisí s významem slov. Hodnoticí aktivita Víš, z čeho se skládá slovo? však ověřuje znalosti dětí nikoli v závislosti na formální izolované analýze slovního tvaru, ale v souvislosti s významem slov užitých v textu a s posuny těchto významů (oproti tradiční výuce prostřednictvím tzv. morfematických rozborů, kdy žáci analyzují jednotlivá slova na dílčí morfémy). Není pro nás nezbytné ověřit, že žáci umí pojmenovat předponu, kořen, příponu či koncovku, ale že si uvědomují souvislost sémantickou. Není tedy nezbytně nutné, aby při ověřování žák musel vždy určit všechny morfémy, ale aby postihl funkci těch, které právě tvar a význam slov modifikují.

Věk – cílová skupina

4. ročník ZŠ

Časová dotace (rozsah výuky)

1 vyučovací hodina

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Dovednost číst s porozuměním.

Dovednost porovnávat významy slov v situačním kontextu.

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Pracovní list s texty úkoly.

Vzdělávací obor

Český jazyk a literatura

Očekávaný výstup

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence komunikační: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.

Kompetence k řešení problémů: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Při řešení hodnotící aktivity učitel/ka sleduje a vyhodnocuje následující dovednosti:

- žák porozumí textu a uvědomí si významové rozdíly ve stavbě užitých slov
 - žák vyhodnotí funkci předpon ve vztahu k významu sdělení (zapečeno – upečeno apod.)
 - žák postihne významové nonsensy ve spojení „lahodně spečené maso“ nebo „vůně nedopečeného chleba“ apod.
 - žák vytvoří název pro ukázkou v souvislosti s obsahem textu (Jak Robinson upekl chleba, Pečení chleba či podobně)

- žák dokáže vysvětlit, v čem spočívá příbuznost slov (tj. určí, popíše svými slovy, co je kořen slova)

Součásti hodnotící aktivity

- Víš, z čeho se skládá slovo? – pracovní list
- Víš, z čeho se skládá slovo – hodnocení

Struktura a organizace realizace hodnotící aktivity

Struktura hodiny se odvíjí od pracovního listu.

Rozsah hodnocení

Hodnotí se všichni žáci na základě vypracovaného pracovního listu

Obměna hodnotící aktivity ve výuce

Cvičení lze propojit například s popisem pracovního popisu – vyhledejte na internetu recept, jak se peče chleba dnes. Případně lze situaci propojit i s opakováním učiva o slovech nadřazených a podřazených. Co dnes všechno pekaři mohou upéct a Robinson nemohl apod.